

---

[www.nevo.co.il](http://www.nevo.co.il)

---

**תלה"מ (י-ם) 48031-06-23 פלונית נ' אלמוני**

---

**בית משפט לענייני משפחה בירושלים**

14 יולי 2024

**בפני כב' השופטת אורית בן דור ליבל****תובעת / נתבעת**  
פלונית  
ע"י ב"כ עו"ד אריה לוי**נגד****נתבע / תובע**  
אלמוני  
ע"י ב"כ עו"ד מוטי ישר**בעניין הקטין A**

חקיקה שאוכרה:

[חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962: סע' 19, 68](#)**פסק דין**

לפני שלוש תביעות שהגישו הצדדים זה כנגד זו בענייני של בנם הקטין ואשר נדונו במאוחד. לצורך הנוחות ייקראו הצדדים להלן: האם והאב.

**הרקע הצריך לעניין:**

1. הצדדים נישאו ז"ל ביום 27.5.21 בנישואין פרטיים וביום 6.1.22 נולד להם בנם A (ולהלן: "הקטין"). הצדדים נפרדו זמ"ז זמן קצר לאחר לידת, הקטין, בחודש 5/22. ביום 26.1.23 התגרשו הצדדים בבית דין פרטי בהמשך להסכם גירושין מאותו יום בו לא הסדירו דבר פרט להסכמה להתגרש ולתשלום הכתובה וממילא לא נקבעו בו הסדרים בנוגע לקטין.

2. אלו נישואים שניים לשני הצדדים. האם גרושה ולה קטינה מנישואיה הראשונים. האב אלמן והוא מגדל כהורה יחידני את שלושת ילדיו הקטינים מנישואיו הראשונים. קודם לתחילת הקשר, במהלכו ולאחר הפרידה והגירושין התגוררו הצדדים (ועדם מתגוררים) עם ילדיהם מנישואיהם הראשונים בישוב X (ולהלן: "היישוב"). בו מתגורר גם בן זוגה הקודם של האם ובו מתגוררים גם בני משפחת רעייתו הקודמת של האב.

--- סוף עמוד 1 ---

3. ביום 15.3.23 הגיש האב תביעה לצו מניעה שיאסור על האם להעתיק את מקום מגורי הקטין (תלה"מ 33940-03-23) במסגרתה ניתן ביום 2.4.23 צו זמני האוסר על העתקת מקום מגורי הקטין. ביום 20.6.23 הגישה האם תביעה להתיר את העתקת מקום מגורי הקטין לעיר אשדוד או בסמוך לה ולקבוע את דרכי הקשר של הקטין בין הצדדים (תלה"מ 48031-03-23). ביום 6.8.23 הגיש האב תביעה לקביעת משמורת משותפת וחלוקת זמני השהות של הקטין בין הצדדים (תלה"מ 12830-08-23).

**תמצית טענות הצדדים:**

4. בכתב התביעה להעתקת מקום מגורי הקטין טענה האם שהמשך המגורים באותו יישוב אינו מטיב עמה, בין היתר משום שבעקבות סכסוך עם האישי נותק הקשר בינה לבין אחיותיה המתגוררות ביישוב, וכי ביישוב מתגורר גם בן זוגה הקודם ובני משפחת רעייתו הראשונה של האישי, ובאופן שמכביד עליה ולמעשה אין לה סביבה תומכת ביישוב. לדבריה האב מפעיל כלפיה מניפולציות רגשיות ופוגע בפרטיותה. עוד נטען על ידיה שבעיר אשדוד יש לה סביבה תומכת ואפיקי השתכרות גבוהים יותר, וכי שיפור חייה האישיים יטיב באופן ישיר גם עם הקטין.

עוד נאמר על ידיה שהמעבר לא ייפגע בקשר של הקטין עם האב משום שלמן הפירוד האב בחר שתדירות השהות של הקטין עמו תהיה מצומצמת – פעמיים באמצע שבוע לא כולל לינה (8 שעות בשבוע) – ועל כן העתקת מקום מגורי הקטין לא תפגע בקשר ביניהם "תוך קביעת נטל אחריות הבאת והחזרת הקטין" (סעיף 10). לדבריה האב אף הביע הסכמה למעבר הקטין להתגורר עמה בעיר אחרת ושאו השהות ביניהם תקבע לסופי שבוע בלבד אך מטעמים לא עניינים ושאינם בטובת הקטין שינה מעמדתו. כן טענה האם שהאב סובל מהתפרצויות כעס ואיבוד שליטה על ילדיו מנישואיו הראשונים ואף בנוכחות הקטין.

5. האב טען לדחיית התביעה להעתקת מקום מגורים ולקביעת זמני שהות נרחבים בינו לבין הקטין. לדבריו מאז לידת הקטין ועל אף המחלוקת ביניהם היה ברור ומובן לצדדים שהאחריות ההורית לקטין משותפת לשניהם, והדגיש שילדי כל אחד מהם מנישואיו הראשונים מתגוררים עמו ביישוב וכי האם מבקשת לשנות את הסטטוס קוו. לדבריו האם התנגדה לבקשתו שהקטין ישהה עמו פעמיים בשבוע כולל לינה על מנת למנוע את הרחבת זמני השהות עמו כדי לשרת את תביעתה ולהציג מצג של זמני שהות מצומצמים. לדבריו האם חסמה כל תקשורת עמה על מנת להרחיקו מהקטין והתנהלותה מגבירה את החשש שאם תותר העתקת מקום המגורים כמבוקשה תנתק את הקטין ממנו ומאחיו. האב כפר גם בכל טענות האם לפגיעה בפרטיותה או בהפעלת מניפולציות רגשיות כלפיה וטען כי ההיפך הוא הנכון (סעיף 40). כן טען האב שלאם סביבה תומכת ביישוב – אח ואחיות המתגוררים ביישוב וכן הורים המתגוררים בסמיכות ליישוב – וכי אין כל עדיפות בסביבה תומכת נטענת באשדוד.

--- סוף עמוד 2 ---

#### דיון והכרעה:

6. העקרון המנחה את בית המשפט בבואו לדון בשאלות הכרוכות בסוגיות הנוגעות לקטין הוא עקרון טובת הילד שזכה לבכורה במשפט הישראלי ואשר מפניו נסוגים כל העקרונות האחרים.

בית המשפט הנדרש לסוגיות הכרוכות בעניינו של קטין צריך לשקול כל מקרה לנסיבותיו ולהכריע ביחס לטובת הילד הספציפי אשר בעניינו הוא דן, מהי טובתו הקונקרטי [ראו [ב"צ 5227/97 דויד נ' בית-הדין הרבני הגדול בירושלים](#) פ"ד נה (1) 453 (1998)]. לצורך כך נעזר בית המשפט בחוות דעת מומחה אשר מסייעת לו לצקת תוכן במושג "טובת הילד" הקונקרטי. תסקיר עו"ס לסדרי דין כמוהו כחוות דעת מומחה.

7. היות וטובת הקטין היא במרכז ההליכים שלפני הנוגעים לענייניו הוזמן תסקיר עו"ס סדרי דין לבחון את טובתו. בתסקיר מיום 19.10.23 המליצה העו"ס לסדרי דין על קביעת אחריות הורית משותפת וחלוקת זמני השהות של הקטין בין הצדדים שיורחבו בתוך שלושה חודשים כך שישנה עם האב פעם אחת באמצע שבוע כולל לינה, פעם אחת באמצע שבוע לא כולל לינה וכן בכל סוף שבוע שני ללא לינה במוצ"ש. אשר לסוגיית העתקת מקום מגורי הקטין המליצה העו"ס: "אנו ממליצים שהקטין לא יעבור דירה למרחק גדול מהאב אשר ישפיע על איכות הקשר ביניהם. ניתן לאפשר מעבר ליישוב או עיר סמוכה ובלבד שיישמר הקשר של האב והקטין לא פחות משני מפגשים בשבוע".

8. האם לא השלימה עם מסקנות התסקיר ולבקשתה התקיים דיון בהשתתפות העו"ס ביום 9.6.24 בו נחקרו גם הצדדים על תצהיריהם וסיכמו את טענותיהם. יוער שמועד הדיון נדחה בשל אילוצים של העו"ס. בין לבין עברה האם להתגורר באופן זמני עם הקטין בשכונת Y אצל הוריה וטענה שהיא חוששת לשוב ליישוב בשל המצב הביטחוני, וביום 26.2.24 ביקשה להתיר את רישום הקטין למסגרת חינוך בעיר ירושלים (באופן זמני ועד למעבר המבוקש לעיר אחרת) ולכך התנגד המשיב (ראו תגובה מיום 13.3.24). בדיון טענה האם **לראשונה** שהיא מבקשת לעבור להתגורר עם הקטין ביישוב בני עייש שם זכתה לדבריה בדירה במסגרת "מחיר למשתכן".

9. בסיכומיה חזרה האם על התנגדותה להרחבת זמני השהות שהולצו על ידי העו"ס וטענה שהתרשמות העו"ס מטובת הקטין היא "חלקית ביותר" משום שלא נבדקו על ידיה כל טענות האם ועתרה להורות לעו"ס לבצע בדיקה "יותר מעמיקה של טובת הקטין בטרם מתן החלטה סופית והרחבה של זמני השהות" (עמ' 21 שורות 2-9 לפרוטוקול). כן טענה שאם יותר מעבר הקטין ליישוב בני עייש הפגיעה בהסדרי השהות שלו עם האב תהיה מינימאלית משום שניתן יהא להמשיך לקיים את זמני השהות בסופי שבוע מבלי לפגוע בקטין (עמ' 20 שורות 8-11 לפרוטוקול). כן חזרה על הטענה שהאב פוגע בפרטיותה, עוקב אחריה מטריד

--- סוף עמוד 3 ---

אותה ומציק לה ובכך טעם נוסף להיעתר לתביעתה ולהפריד את מקום מגוריהם בישוב קטן אחד (שם, שורות 13-29).

10. האב הדגיש בסיכומיו שהמלצת העו"ס נותרה בעינה גם לאחר חקירתה, וכי כל טענות האם הן היפותטיות ואינן מגובות בראיות. כך ביחס לטענות בנוגע ליחסים שבין ילדיו הקטינים והסיכון הנטען, וכך ביחס לטענותיה לפיהן הוא עוקב אחריה ומטריד אותה (עמ' 21 שורות 26-17 לפרוטוקול). כן נטען על ידיו שטענות האם לא עסקו כלל בטובת הקטין (עמ' 22 שורה 9 לפרוטוקול). עוד הדגיש את טענותיה המשתנות של האם כטעם לשינוי מקום המגורים "פעם היא חוששת ממגפת הקורונה, בהמשך היא חוששת מהמציאות הבטחונית, פעם היא רוצה לעבור לגור באשדוד. אחר כך באשקלון, בואכה בני עייש, וחוזר חלילה" (עמ' 22 שורות 1-3 לפרוטוקול).

11. במסגרת סיכומיה ביקשה האם, כנזכר, להורות לעו"ס להגיש תסקיר משלים ביחס לטובת הקטין בהרחבת זמני השהות שלו עם האב כפי שהומלץ על ידיה, ולאור ההשפעה של חלוקת זמני השהות על סוגיית העתקת מקום המגורים לדחות את ההכרעה גם בסוגיית העתקת מקום המגורים עד לאחר שיתקבל התסקיר המשלים. לבד מהפגם הדיני בהעלאת הטענה לראשונה במסגרת הסיכומים (ומבלי שנתבקש תסקיר משלים במסגרת התגובה להמלצות התסקיר, ועל אף שחלפו חודשים מעת שהוגש התסקיר ועד קיום הדיון), גם מבחינה מהותית לא מצאתי כל הצדקה להזמין תסקיר משלים ולדחות את ההכרעה בתובענות.

12. הטענה שטובת הקטין נפגעת בשהותו עם האב בשל התפרצויות זעם של האב, ואף כי נשקפת לו סכנה, עמדה במרכז טיעוניה של האם כטעם עיקרי שלא להרחיב את זמני השהות של הקטין עמו ושלא יכללו לינה, ופורטה על ידיה גם בכתיב טענותיה וגם בטענות שהשמיעה לעו"ס (ראו תגובתה להמלצות העו"ס מיום 3.12.23; והשאלה שהופנתה אליה בעמ' 4 שורה 5 לפרוטוקול). בתסקיר התייחסה העו"ס לטענות האם לפיהן האב צועק על ילדיו מנישואיו הראשונים "באופן בוטה ופוגעני" (עמ' 3 לתסקיר) ולחשש של האם מלינה של הקטין בבית האב ומחשיפת הקטין "לאנרגיות ולמתחים קשים שיש בבית בזמנים בהם לאב אין סבלנות והוא מאוד ממהר" (שם) ולהתנגדות האם גם לשהותו עם האב בסופי שבוע "לדבריה גם בשבתות האב מתנהל עם הילדים באופן מעורר לחץ וחוסר רגיעה" (עמ' 7). העו"ס נתנה לדברים את דעתה. בפרק "תמונת המצב ההורית" ביחס לאב פירטה העו"ס תחת הכותרת "כוחות מעכבים" כי "לאב יש נטייה לעתים להרמת קול ולאגרסיביות מסוימת במצבי לחץ. הוא אינו ראוה בנטייה הזו כבעייתית או פוגענית אלא כדרך חינוך והבעת כעס לגיטימית. אך מוכן לקבל הדרכה בנושא זה" (עמ' 5). כן התייחסה העו"ס לדברים בפרק ה"הערכה המסכמת" והמליצה על הדרכה הורית לשני הצדדים.

13. בדיון טענה האם שחששה משהות הקטין עם האב נובע גם מהיחסים בין אחיו (שלושת ילדי האב מנישואיו הראשונים). לדבריה האב מותירם לעיתים קרובות לבד,

--- סוף עמוד 4 ---

הם מפעילים אלימות אחד כלפי השני, ולעיתים גם הקטין נותר עמם לבד במצבים אלו ללא השגת מבוגר. בחקירתה השיבה העו"ס שאינה רואה בעייתיות אם מעת לעת נותרים הקטנים לבד, או אף אם משגיחים הם על הקטין (עמ' 4 שורות 22-29 לפרוטוקול). האם טענה גם שביקשה להציג לעו"ס סרטונים שפרסמה אחת מבנות האב מהן עולה ההתנהלות המטרידה והמסוכנת לשיטתה בביתו. העו"ס השבה שהאם ביקשה להציג לה את הסרטונים לאחר שכבר הוגש התסקיר והיא הסבירה לה שאינה הכתובת לכך (עמ' 3 שורה 32 – עמ' 4 שורה 2 לפרוטוקול). עוד הדגישה העו"ס בהתייחס לסרטונים שהוצגו לה במהלך החקירה שאין בהם פגיעה חלילה בקטין אלא עולה מהם מריבות בין ילדי האב מנישואיו הראשונים בינם לבין עצמם (כפי שטענה האם ולכך התייחסה בתסקיר) ואין בהם כדי לשנות מהמלצתה לחלוקת זמני השהות (עמ' 6 – עמ' 7 שורה 23 לפרוטוקול).

העו"ס הבהירה בחקירתה גם שעל אף שהתסקיר אינו עוסק בילדי האב מנישואיו הראשונים, לאור טענות האם נערכה על ידיה בדיקה גם בקשר למצבם ולחשש ששהות עם האב תעמיד את הקטין בסיכון: "בזמנו עשיתי בירור, למרות ששלושת הילדים לא נשואי התסקיר, שלושת הילדים הגדולים, בשביל לחדד, בשביל להיות בטוחה, בגלל שהאמא חזרה ואמרה שוב ושוב על דינמיקה בעייתית וצעקות ושהילדים מאד מאד נפגעים בבית. בירתי במסגרות החינוך של כל אחד מהילדים הגדולים, אני אומרת למרות שהם לא קשורים לתסקיר הנוכחי, ובעצם גם הקטין שלנו A. הוא בעצמו נמצא במסגרת שגם הגדולים היו וגם הצוותים שלהם. לא עלתה איזושהי נקודה בעייתית בתפקוד שלהם או משהו מאד קשה. להפך, המסגרות התרשמו דווקא מקשר טוב עם האבא, והאבא מאד מאד מסור. הם ילדים מאד מטופחים. מצליחים. לא עלה אז בזמנו בבדיקה משהו שהעלה נקודות חשדות שהילדים נמצאים בסיכון כלשהו שמזה יכולתי גם להקיש על A שגם הוא נמצא בסיכון" (עמ' 7 שורה 27 – עמ' 8 שורה 3 לפרוטוקול).

14. נמצא אפוא שכל טענות האם נבדקו לגופן על ידי העו"ס ואין יסוד לטענה שהתסקיר מבוסס על התרשמות חלקית או שנדרשת בדיקה יותר מעמיקה. אמנם התסקיר ניתן על ידי העו"ס בטרם התבקשה לצפות בסרטונים ואולם גם לאחר שצפתה בהם בדיון ושמעה שוב את טענות וחששות האם בדיון הבהירה העו"ס שאין בכך כדי לשנות מהמלצתה לשהות הקטין עם האב. לפיכך לא מצאתי עילה והצדקה לדרוש תסקיר משלים או לדחות את ההכרעה בהליכים שלפני.

15. נפנה כעת לבחון את המלצות העו"ס לגופן. כידוע, יש ליחס משקל משמעותי להמלצות העו"ס שכן "העובדים הסוציאליים הם בעלי הכלים והניסיון לצורך בחינת השאלות המתעוררות בכל מקרה ומקרה, בעין אובייקטיבית, בשל היותם גורם נייטרלי בלתי מוטה לצידו של מי מהנפשות הפועלות" [א"פ (ירושלים) 39398-01-17 מ.נ. נ' ב"כ היועץ המשפטי לממשלה במשרד הרווחה (פורסם בנבו, 19.4.18)].

--- סוף עמוד 5 ---

בהתאם לפסיקה "ככל שמדובר בחוות דעת מומחה בשאלות הנוגעות לטובת הילד, נפסק כי בית המשפט יסטה מהמלצת המומחים רק אם קיימים טעמים נכבדים ובעלי משקל ממשי המצדיקים סטייה שכזו" [ב"מ 6593/06 מ.נ. נ' ב"כ פלונית נ' היועץ המשפטי לממשלה (פורסם בנבו, 22.3.07) פסקה 11; ראו גם ב"מ 9358/04 פלונית נ' פלוני (פורסם

בנבו, 2.5.05); לסקירה ראו גם [דנ"א 1892/11](#) **היועץ המשפטי לממשלה נ' פלונית** (פורסם בנבו, 22.5.11). פסיקה זו רלבנטית גם לתסקירים הנערכים על ידי עובדים סוציאליים לסדרי דין, שכן "יש לראות בתסקיר ובמסקנות ועדת התסקירים כחות דעת מומחה... וככל שמבקש בית המשפט לסטות מאותן המלצות, עליו לנמק ולהסביר מדוע מצא לנכון להורות כן" [\[צמ"ש \(ת"א\) 55785-02-12 ק.ש. נ' ע.ש. \(20.9.12\)\]](#).

16. סבורתי, שבענייננו לא הוצגו "טעמים נכבדים ובעלי משקל" שיכולים להצדיק סטייה מהמלצות העו"ס, ולא ניתן לומר שמדובר בחוות דעת שנפל בה פגם המצדיק התערבות. יתרה מזאת, לגופם של דברים מצאתי שמדובר בהמלצות ראויות ומסתברות. המשקפות את טובת הקטין ושיש לאמצן.

17. אשר לחלוקת זמני השהות. האם טענה שקיום זמני השהות שהומלצו על ידי העו"ס אינם עולים בקנה אחד עם טובת הקטין ויש לצמצם את השאלות שהפנתה לעו"ס מיקדה בסוגיה זו, ובעיקר ביחס לטענתה בנוגע למריבות בין האחים בבית.

18. העו"ס המליצה על הרחבה הדרגתית של זמני השהות כך שמשך שלושה חודשים יתקיימו זמני השהות באמצע שבוע לא כולל לינה ולינה בכל סוף שבוע שני, וכעבור שלושה חודשים תתווסף לינה פעם אחת באמצע שבוע. לבסוף ישהה הקטין עם האב פעמיים באמצע השבוע. כאשר אחת מהן כוללת לינה, וכן בכל סוף שבוע שני. העו"ס הדגישה שבכך יזכה הקטין "להפנמה של שני ההורים כדמויות משמעותיות וחשובות בחייו" ו"להעמקה של הקשר עם האב וחיוק הקשרים המשפחתיים של הקטין עם האחים שלו מצד האב". העו"ס התייחסה בתסקיר (כמפורט לעיל) להרמת הקול והתפרצויות האב ומצאה שטובת הקטין היא בהרחבה הדרגתית של זמני השהות שלו עם האב כך שתחילה ילון עמו משך שלושה חודשים רק בסופי שבוע "בזמנים בהם יש פחות לחץ" (עמ' 7).

בתסקיר פירטה העו"ס בפרק "ההערכה וסיכום" תחת הכותרת "כוחות מעכבים" ביחס לאם: "האם מדברת על כך שאינה רוצה להרחיק את הקטין מאביו אך בפועל היא מעוניינת לעבוד דירה למקום מגורים רחוק אשר בהכרח ישפיע על מידת הקשר ביניהם. האם מתקשה להבין את השפעת המעבר על איכות הקשר בין האב לבן. היא אינה נותנת אמון באב ואינה מאפשרת עד כה זמני שהות הכוללים לינה של הקטין אצל אביו, דבר הפוגם באיכות הקשר ובעומקו". העו"ס מצאה ששני הצדדים חושפים את הקטין לקונפליקט ביניהם וכי "ההורים נמצאים כיום במצב של סכסוך גבוה, אינם מסוגלים לתקשר באופן תקין זה עם זה. הם עדיין מלאי מטענים שליליים והיחסים ביניהם מאופיינים בחשדנות ובחוסר אמון. בפגישה המשותפת

--- סוף עמוד 6 ---

הייתה אווירת קרב ומאבק ביניהם לבסוף הפגישה התפוצצה ואי אפשר היה לנהל אותה יחד עם שני ההורים" (עמ' 5). על כן המליצה להפנות את שניהם להדרכה הורית.

19. כידוע, שהות ילדים עם הוריהם היא זכות טבעית הנתונה לילדים ואינה בחירה של מי מהוריהם. כן ידוע כי להסדרי קשר של קטין עם שני הוריו חשיבות עליונה להתפתחות תקינה של הילד, וליכולתו לבנות קשרים זוגיים והוריים בעתיד. הסדרי שהות משמרים לילד דמות אב ואם, ומסייעים בגיבוש זהותו, וכי "סדירותם ותכיפותם של ההסדרים משמשים אבני בוחן לכך" [\[תמ"ש 37245-07-13 פלונית נ' פלוני](#) (פורסם בנבו, 15.10.14), והאזכורים שם]. הנחת המוצא היא אפוא שיש לעשות המרב כדי להבטיח ששני ההורים ימלאו תפקיד משמעותי בחיי הילד ויגדלו אותו ויממשו את אחריותם ההורית כלפיו, וכי הסדרי שהות הכוללים לינה מאפשרים את מימוש ההורות על כל מגוון ההקשרים הפונקציונאליים שלה וככלל עולים בקנה אחד עם טובת הקטין. כבר נקבע לא אחת שהסדרי שהות הכוללים לינה הם "בבחינת המובן מאליו, כשהחריג לכך, המחייב הנמקה מיוחדת הוא אי קיומם" [\[רמ"ש 40311-12-23 ב' נ' ב' \(פורסם בנבו, 21.2.24\)\]](#).

20. על אף שמאז הגשת התסקיר ומאז שהחל הקטין לשהות עם האב בסופי שבוע חלפו שלושה חודשים זה מכבר טרם החלו הסדרי לינה של הקטין עם האב באמצע השבוע. האם לא הראתה שהסדרי השהות של הקטין עם האב הכוללים לינה בסוף שבוע אינם עולים בקנה אחד עם טובתו, ולא הוכיחה שזמני השהות שלו עם האב באמצע השבוע אינם משרתים או טובתו וכי טובתו היא שהם לא יכללו לינה. כמפורט לעיל העו"ס התייחסה בתסקיר לכל טענות האם ביחס לאווירה בבית האב. למתח הנטען ביחסים שבין ילדיו ולמריבות ביניהם ומצאה שאין בכך כדי להצדיק שהסדרי השהות של הקטין עם האב לא יכללו לינה באמצע שבוע. העו"ס הדגישה שבדיקתה ביחס לילדיו האחרים של האב העלתה שהם מטופלים על ידיו כראוי ולא נמצאה כל אינדיקציה לטענות האם להימצאותם בסיכון כלשהו.

21. בתסקיר פירטה העו"ס שהיא התרשמה מקשר טוב בין האב לבין הקטין שנראה שמח עם שני ההורים. העו"ס מצאה שהאב הוא הורה מטיב. העו"ס התייחסה בתסקיר לקשר המטיב של הקטין עם האב ועם אחיו ולצורך בחיבור לא רק עם האב אלא גם עם אחיו. האב מגדל את ילדיו מנישואיו הראשונים כהורה יחידי והוא הודה בחקירתו שכרוכים בכך באופן טבעי קשיים ואתגרים. כמפורט בתסקיר האב מלווה מאז פטירת רעייתו בטיפול והוא נתרם ממנו ולא מצאתי ספק ביחס ליכולתו לטפל גם בקטין בזמן שהותו עמו, לרבות ביחס ללינה של הקטין פעם אחת באמצע השבוע עמו. המלצה לשהות של הקטין עם האב פעמיים באמצע שבוע. כאשר אחת מהן כוללת לינה, עולה בקנה אחד עם הזכות של הקטין לקיום קשר משמעותי עם שני הוריו, ועם אחיו משני הצדדים, ועם טובתו. החשש שהעלתה האם מהדינמיקה בבית האב קיבל מענה בהמלצות העו"ס להרחבת השהות באופן שתכלול לינה באמצע שבוע בתהליך הדרגתי ובהפניית האב (כמו האם) להדרכה הורית.

.22

--- סוף עמוד 7 ---

לאור האמור לעיל לא מצאתי לסטות מהמלצות העו"ס ככל שהן נוגעות לחלוקת זמני השהות. המלצות העו"ס מסתברות לגופן, משקפות כראוי את טובת הקטין לקשר משמעותי ומאוהן עם שני הוריו, ויש לאמצן לגופן. בהמשך לכך סבורתי שגם ההמלצה להפנות את שני הצדדים להדרכה הורית היא בבחינת הכרח בנסיבות. שני הצדדים אוהבים את הקטין דואגים לו ואולם עוצמת המאבק ביניהם אינה מאפשרת לו להישאר מחוץ לקונפליקט, ולכך השפעות שליליות עליו.

23. אשר לסוגיית העתקת מקום המגורים. בכתב התביעה עתרה האם לאפשר לה להעתיק את מקום מגורי הקטין לאשדוד או בסמוך לה. בתסקיר המליצה העו"ס שלא להתיר את העתקת מקום מגורי הקטין. בדיון הבהירה האם שמבקשת היא להעתיק את מקום מגורי הקטין ליישוב בני עייש, שם זכתה בדירה ב"מחיר למשתכן", וכי אבי בתה מנישואיה הראשונים, אשר מתגורר אף הוא ביישוב, אינו מתנגד להעתיק את מקום מגוריה של בתו כפי שהסכם ביניהם מתיר לה (עמ' 11 שורות 4-12 לפרוטוקול). בעדותה הבהירה ש"רוב" משפחה המורחבת מתגוררת באזור בני עייש (עמ' 11 שורות 21-22 לפרוטוקול). בדיון טענה האם גם שהמרחק בין היישוב ליישוב בני עייש הוא 60 ק"מ (עמ' 19 שורה 20 לפרוטוקול), וכי היא עושה את הדרך הזו בסופי שבוע בחגים והיא נמשכת אז שעה ועשר דקות (שם, שורות 30-31 לפרוטוקול).

24. יוער כבר שלא הובאה כל ראיה באשר לזכייה הנטענת של האם בדירה במחיר למשתכן בבני עייש, לא הובאה כל אסמכתה לאישור הנתען של אבי בתה להעתיק את מקום המגורים לבני עייש, לא פורט ולא הוכח המרחק בין היישוב X ליישוב בני עייש ולא פורט הכיצד ניתן יהיה לקיים את זמני השהות בין הקטין לבין האב אם יותר המעבר. האם גם לא הפנתה לעו"ס שאלות בנוגע להמלצותיה בסוגיית העתקת מקום המגורים והתרכזה כנזכר רק בסוגיית זמני השהות. בשאלות שהפנה לעו"ס ביקש האב לחדד את המלצתה בקשר לכך והעו"ס אישרה שהעתקת מקום מגורי הקטין לבני עייש תפגע בקשר של הקטין עמו (עמ' 8 שורות 8-10 לפרוטוקול), וכי נסיעות ממושכות ברכב פעמיים בשבוע ולפעמים הלך ושוב באותו היום אינן עולות בקנה אחד עם טובתו (שם, שורות 24-26 לפרוטוקול).

25. כפי שטען האב בסיכומיו לאחרונה נדרשתי לתובענה להעתיק את מקום מגורי קטין שנסיבותיה דומות לתלה"מ (ירושלים) **פלונית נ' אלמוני** (פורסם בנבו, 24.1.23) [די אם אפנה לפסק דין זה בו פורטו באריכות ההלכות הנוגעות לסוגיה זו. די להזכיר שעל פי הפסיקה יש לערוך במקרים אלו מעין "איוון משולש" המתייחס הן לטובת הקטין והן לאינטרסים של שני הוריו: "**לצורך המחשה ויזואלית הייתי משווה את האינטרסים הפועלים למשולש שווה שוקיים, אשר בסיסו (המשולש לטובת הקטין) גדול משוקיו (המשולשים האינטרסים של האב והאם). בצד טובת הקטין, עומדת חירות המשמורן לקבוע את מקום מגוריו ואת המשך התפתחותו המקצועי, וכן עומדת זכותו של הלא**

--- סוף עמוד 8 ---

**משמורן ליהנות מיוצא חלציו. אלא שאת אלה (זכויות ההורים) יש להביא בחשבון מתוך מטרה לקבוע מהי טובת הילד באותו מקרה ולא כשיקול עצמאי**" [תמ"ש (משפחה באר שבע) 37853-11-13 פלונית נ' אלמוני (פורסם בנבו, 11.5.14) פסקאות 20-21].

26. באיוון בין הזכויות והאינטרסים של כל אחד מהצדדים והקטין מצאתי שיש לאמץ את המלצות העו"ס גם בסוגיית העתקת מקום המגורים. אף אם אקבל את טענות האם (שלא הוכחו) שהמדובר על מרחק של 60 ק"מ בלבד בין מקום המגורים הנוכחי לבין בני עייש, וכי בסופי שבוע הנסיעה בתחבורה פרטית לכל כיוון אורכת שעה ועשר דקות. הרי שמאליו מובן שבשעות העומס הנסיעה אורכת זמן רב יותר (ואולי אף הרבה יותר). כן ניכר שברור שלא ניתן יהיה ליישם את הסדרי חלוקת זמני השהות שהומלצו על ידי העו"ס במקרה של מעבר. על כן סברה האם שיש לקצץ בזמני השהות של הקטין עם האב באופן שלא יתקיימו זמני השהות באמצע השבוע ובכך ניתן יהיה להתיר את המעבר. כבר בתסקיר התנגדה העו"ס להצעת האם לקצץ בזמני השהות של הקטין עם האב ועמדה על חסרונותיה: "הפחתה חד משמעית בזמני השהות מפעמיים בשבוע לפעם בשבוע דבר אשר יפגע בקשר בין האב לקטין. לא מעשי לצפות כי האב ישהה עם הקטין במשך 8 שעות רצופות לא כולל לינה מידי שבוע. נסיעות שבועיות קשות וארוכות עבור הקטין (אשר עדיין אינו בן שנתיים). אי בניית קשר עמוק עם האחים מצד האב" (עמ' 7).

27. מעבר של הקטין ליישוב מרוחק בהכרח גם יפגע בהורות האב. לא אך שזמני השהות עמו יהיו מצומצמים יותר אלא המרחק הגיאוגרפי לא יאפשר לו להיות מעורב בקלות בפעולות, באירועים ובחיי היום יום של הקטין. הדברים מקבלים משנה תוקף בעניינינו היות והאב משמש הורה יחיד לשלושת ילדיו הקטינים מנישואיו הראשונים ובאופן טבעי יקשה עליו עוד יותר להשתתף באירועים, אספות הורים, פגישות עם רופאים, מסיבות סיום וכיו"ב אם הקטין יתגורר ביישוב אחר רחוק ממנו.

28. אם תפגע הורותו של האב טובתו של הקטין תפגע אף היא בשל כך. כפי שכבר נקבע: "**ככלל אומר כי רצונו של אדם להתגורר במקום כזה או אחר הוא בבחינת זכותו לחופש התנועה, וכך גם זכותה של האם להמשיך בחייה כרצונה, לקבוע את מהלך חייה, להקים תא משפחתי חדש ולפתוח בדרך חדשה... לצד זכות זו של האם, אין לשכוח כי עומדת גם זכותו של האב לשמור על קשר רציף ומיטבי עם בנו. אין מדובר בקטין שזמני השהות שלו עם אביו כיום אינם משמעותיים או מצומצמים. במקרה שכזה, הרי שהקשר של הקטין עם אביו יתרוץ משמעותית הן**

בתדירותו, הן באיכותו ויהפוך להיות קשר של ביקורים בעיקר בסופי שבוע" [תלה"מ (משפחה תל אביב) 17292-05-19 א. ח נ' ח (פורסם בנבו, 7.12.20)].

29. האם כלל לא נתנה דעתה ליישום זמני השהות אם יותר המעבר. האם לא פירטה תשתית שתסביר הכיצד יגיע הקטין מבני עייש לשהות עם אביו ביישוב, ואיך ישוב בבוקר למסגרת

--- סוף עמוד 9 ---

החינוכית, מי יסיע אותו, באיזו שעה יידרש לצאת בבוקר כדי להגיע בזמן למסגרת וכי"ב פרטים נדרשים לבחון את הצעתה. דוק, אף לא פורט מה המרחק בין היישובים ומשך זמן הנסיעה בשעות העומס, ובכלל בסיכומיה טענה בעלמא שהיא תישא בנטל ההסעות ואולם ניכר היה מדבריה שכוונתה היא לנסיעות בסופי השבוע בלבד. אף אם אניח שהציעה האם לקחת על עצמה את כל נטל ההסעות הקטין מדובר על נטל רב שייפול על שכמה וספק אם תוכל לעמוד בו לאורך זמן (ודי לציין שמדובר בעשר נסיעות במחזוריות של שבועיים; פעמיים באמצע השבוע ובכל סוף שבוע שני) והמעבר בסופו של דבר ייפגע בנוכחות האב בחיי הקטין. יתרה מכך, אף אם היה ניתן למצוא פתרון טכני לנסיעות, הותרת חלוקת זמני השהות והתרת המעבר יטילו עומס בלתי סביר על הקטין עצמו. פתרון כזה לא הוצע ולא נמצא ובוודאי לא פתרון שיחסוך מהקטין להשכים קום פעם בשבוע ולנסוע מהיישוב לבני עייש לפני תחילת יום לימודים (בגן או בבית הספר) ופעם נוספת בשבוע לגמוע את המרחק פעמיים באותו יום (מבני עייש ליישוב בתום יום הלימודים וכעבור כמה שעות חזרה מהיישוב לבני עייש).

30. זאת ועוד. כפי שעלה מהתסקיר מערכת היחסים בין הצדדים קשה, טעונה ומורכבת ועלולה לפגוע בקטין ועל כן המליצה העו"ס להפנותם להדרכה הורית. העו"ס הדגישה את חוסר היכולת של הצדדים להתגמש ולהגיע להסכמות משותפות, אף פעוטות, הקשורות לקטין וכדוגמא פירטה את חוסר היכולת להגיע להסכמות בעניין מסגרת בקיץ (עמ' 5). גמישות ותקשורת תקינה המאפשרת קבלת החלטות בשיתוף פעולה נדרשת גם כאשר נשקל מעבר מגורים לעיר אחרת אשר יחייב מטבע הדברים יותר תקשורת ויותר גמישות. יש לקוות שבעקבות ההדרכה ההורית תשתפר גם התקשורת בין הצדדים. ברם, ביצוע המעבר בשלב זה ועת זה מצב היחסים בין הצדדים הוא כזה מקשה אף יותר על שקילת אפשרות המעבר.

31. אכן לאם אוטונומיה לקבוע בעצמה את מקום מגוריה ואת סיפור חייה. ואולם, אל מול זכות זו עומדת הזכות של הקטין לקשר משמעותי ויציב עם אביו. על כן יש לבחון את השפעת המעבר על היקף וטיב הקשר האפשרי בין האב לבין הקטין והאם המעבר עולה בקנה אחד עם טובתו, ונמצא בעניינו שאם יותר המעבר תפגע טובת הקטין בכך שיצומצם הקשר שלו עם האב ותפגע הורות האב. בית המשפט מבין ללבה של האם שלדבריה זכתה בדירה במחיר למשתכן בבני עייש ובקרבת מקום מתגוררים לדבריה גם בני משפחתה. עוד יותר קל להבין ללבה שעה שקודם להגשת ההליכים קיבלה מהאב את הרושם שאינו מתנגד למעבר. האב לא חלק על כך שקודם לפתיחת ההליכים במסגרת התכתבות בינו לבין האם הוא כתב שאם תעבור להתגורר באזור בני עייש ישהה עמו הקטין בכל סוף שבוע שני, אך טען שהיה שרוי אז במצב מורכב וכי לא ניתנה הסכמה (עמ' 14 שורות 25-33; עמ' 18 שורות 12-18 לפרוטוקול). לדברי האם גם המשך המגורים באותו יישוב בו מתגוררים גם האב ובן זוגה לשעבר מקשה עליה. נקל להבין טיעון זה אף מבלי להידרש ליתר טענותיה (שלא הוכחו) לפגיעה של האב בפרטיותה. ברם, העו"ס נתנה לכך מענה בהמלצותיה. העו"ס

--- סוף עמוד 10 ---

המליצה שיותר מעבר של הקטין "ליישוב או לעיר סמוכה ובלבד שישמור הקשר של האב והקטין לא פחות משני מפגשים בשבוע".

זהו מתווה פשרה שמיושם לעיתים על ידי בתי המשפט במקרים מתאימים על מנת לאזן בין השיקולים השונים. הצדדים לא נתנו דעתם לתוכן שבו יש למלא את המלצת העו"ס להתיר את המעבר "ליישוב או לעיר סמוכה" ולא הפנו לעו"ס שאלות בנוגע לכך. בהתחשב בעמדת הפסיקה בשאלה זו [ראו למשל תלה"מ (משפחה אשדוד) 26878-02-18 פלונית נ' פלוני (פורסם בנבו, 7.7.18)] ולכל נסיבות העניין סבורתי ששכונן יהא להתיר את העתקת מקום מגורי הקטין לטווח של 20 ק"מ מהיישוב ולרבות לעיר ירושלים.

32. סיכומי של דבר הוא שהמלצות העו"ס בתסקיר מיום 19.10.23 מתקבלות במלואן. נאסר על האם להעתיק את מקום מגורי הקטין אלא ל"יישוב או לעיר סמוכה" (כהמלצת העו"ס) בטווח של 20 ק"מ מהיישוב X או לעיר ירושלים.

חלוקת זמני השהות הכוללת לינה כקבוע בתסקיר תחל באופן מידי.

אני מפנה את הצדדים להדרכה הורית במחלקת מעברים ביחידה הטיפולית.

היות ולא הוגשה המלצה לחלוקת זמני השהות בחגים ובחופשות ולאור הפניית הצדדים להדרכה הורית מוסמכת בזאת העו"ס לפי סעיפים 19 ו- 68 לחוק הכשרות המשפית והאפוטרופסות. התשכ"ב-1962 לקבוע את חלוקת זמני השהות של הקטין בין הצדדים בחגים ובחופשות.

העו"ס לסדרי דין תפעל על פי האמור על פי פנייה של מי מהצדדים. המלצות העו"ס לסדרי דין תחייבנה את הצדדים וצד אשר יבקש לחלוק על המלצות העו"ס לסדרי דין, יוכל לעתור בעניין לבית המשפט. תקופה של המינוי הוא למשך שנה מהיום.

33. בהתחשב במכלול הנסיבות, לרבות העובדה ששגם תביעת האב לצו מניעה קבוע שימנע את העתקת מקום מגורי הקטין "לכל מקום" ממקום מגוריו הנוכחי התקבלה רק באופן חלקי, וגם על מנת שלא להחריף עוד את הסכסוך בין הצדדים, יישא כל צד בהוצאותיו.

המזכירות מתבקשת להמציא לצדדים ולעו"ס.

בהעדר התנגדות עניינית שתוגש בתוך 10 ימים (ימי הפגרה במניין הימים) יותר פסק הדין לפרסום בהשמטת פרטים מזהים.

ניתן היום, ח' תמוז תשפ"ד, 14 יולי 2024, בהעדר הצדדים.

אורית בן דור ליבל 54678313  
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

--- סוף עמוד 11 ---

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

---

**תלהמ (י-ם) 48031-06-23 פלונית נ' אלמוני**

-  
-  
-

---

[www.nevo.co.il](http://www.nevo.co.il)

---

-